

S. Sayısı : 114

Hükûmetle Ereğli şirketi arasında 28 ikinci teşrin 1936 tarihinde akdedilmiş olan satın alma mukavelesinin tasdikına dair kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/713)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı :6/844

18 - III - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hükûmetle Ereğli şirketi arasında akdedilen 28 teşrinisani 1936 tarihli satın alma mukavelesinin tasdikı hakkında İktisad vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 9 - III - 1936 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe

Hükûmetle Ereğli şirketi arasında akdedilen 28 teşrinisani 1936 tarihli ve Ereğli şirketi işletmelerinin Hükûmete intikalini temin eden mukavelename ilişik olarak sunulmuştur.

Memleketimizin günden güne artan kömür ihtiyaçlarını temin etmek ve dış piyasalara kömür satışımızı arttırmak için Havza istihsalâtının rasyonelleştirilmesi ve kömürün ucuza mal edilmesi bakımından alınacak tedbirlerin başlangıcı olan bu mukavele ile Devlet en mühim kömür damarlarını kendi eline almış ve kömür politikasını umumî iktisad politikasına uygun bir surette yürütmek imkânını elde etmiş bulunmaktadır.

Ereğli şirketinden satın alınan liman, demiryolu ve maden hukukunun Etibankın tesis edeceği hükmi şahsiyeti haiz ve mahdud mesuliyetli bir müessese tarafından idare edilmesi hakkındaki kanun lâyihası ayrıca sunulmuştur.

Lâyihanın ikinci maddesi diğer işira mukavelelerinin tasdikında mutad olan vergi, resim ve harcların affına dair hükümlere benzer ahkâmı ihtiva etmektedir.

Üçüncü ve dördüncü maddeler kanununun muteber olacağı tarihi ve tatbikına memur makamlarını göstermektedir.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/713

Karar No. 36

24 - III - 1937

Yüksek Reisliğe

Hükûmetle Ereğli şirketi arasında aktedilen 28 teşrini sani 1936 tarihli satın alma mukavelesinin tasdikına dair İktisad vekilliğince hazırlanan İcra Vekilleri Heyetinin 9 - III - 1937 toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmekle İktisad vekili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Kömür memleketimizin tabii servetleri arasında en ileride gelen bir madde olup bunun rasyonel bir şekilde işlenerek maliyetinin dünya istihsal fiyatlarına nazaran normal bir hadde tutulması zarurî bulunmuş ve bu maksadın temini için Hükûmetçe kömür havzasının bir elden idaresi milli menfaatlerimize daha uygun görülmüş olduğundan havzada en büyük tesisata malik olan Ereğli şirketinin satın alınmasına karar verilmiştir.

İktisad vekili tarafından verilen izahata nazaran satın alma müzakeratı oldukça uzun ve yorucu olmuş ise de neticede her iki tarafı tatmin edecek bir bedel ve şart ile mukavele imza edilmiştir. Bu mukavele hükümlerinin hulâsasına nazaran şirketin elinde bulunan liman, demiryolu ve maden hukukile işletme tesisatı on müsavi taksitte ve on senede faizsiz ödenmek suretile üç buçuk milyon liraya alınmıştır. Sene-lik taksitler ise Kömür olarak verilecek ve döviz tediye edilmeyecektir.

Keyfiyeti tetkik eden encümenimiz mukavele-
lenin umumî hükümlerini iktisadî menfaatleri-
mize uygun bulduğu gibi memleketimize ileride
çok büyük faydalar temini muhakkak olan kö-
mür işletmesinin ıslahı yolunda alınan bu tedbiri
takdire şayan görmüş olduğundan Hükûmetçe
teklif edilen kanun lâyihasının aynen kabulünü
muvafık bulmuştur.

Mukavelelenin nisan iptidasına kadar her iki
tarafça tasdik ve kabul edilmiş olması satın al-
ma şartları arasında bir madde olarak kondu-
ğundan Hükûmetçe kanunun bir an evvel umu-
mî heyetin tasvibine arz edilmesi istenmektedir.

Encümenimiz ise, yukarıda arz ve izah edil-
diği üzere mukavelelenin kabulünde iktisadî bir
mahzur görmediğinden Hükûmetin müstacelen
müzakere teklifine iştirâki yerinde bulmuştur.
Havalesi mucibince Maliye ve Bütçe encümenle-
rine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunul-
du.

İk. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Giresun	Niğde
Ş. Kesebir	İ. Sabuncu	Dr. R. Ferid Talay
Zonguldak	Seyhan	Eskişehir
H. Karabacak	Esmâ Nayman	E. Sazak
Samsun	Aydın	Giresun
Ali Tunalı	H. Alataş	Muzaffer Kılıç
İzmir		Zonguldak
Benal Arman		Esad

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 33

Esas No. 1/713

26 - III - 1937

Yüksek Reisliğe

Hükûmetle Ereğli şirketi arasında aktedilen 28 ikinci teşrin 1936 tarihli satın alma mukavele-
sinin tasdikına dair olup Başvekâletin 18 mart

1937 tarih ve 6/844 sayılı tezkeresile Büyük Mec-
lise sunulan kanun lâyihası İktisad encümenince
müzakereden sonra encümenimize havale kılın-

mıştır. Lâyiha İktisad vekilinin huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Büyük kalkınma hamlemize yeni bir veçhe veren İktisad politikamızın ana mevzularından birisi de madencilik olup bunun en başta geleni kömür işleridir. Millî kaynaklardan - onları iyi korumak şartile - en çok istifade yolu İktisad programlariyle tayin edilirken kömür için de mühim esaslar tesbit edilmiştir. Kömüre iki bakımdan ehemmiyet verilmiştir:

A - Millî sanayi ve nakliyat için ucuz enerji temin etmek, halkın daha temiz ve daha sıhhi yaşamaları için memlekette kömür istihlakini arttırmak,

B - Mühim ihrac maddelerimizden biri olması itibarile dış piyasalarda yurd için faydalı satışlar yapmak.

Bu maksadlara erişmek için Devletçe alınacak

kararları bütün genişliğile tatbik edebilmek imkânını hazırlayan mübayaa keyfiyetini encümenimiz hararetle tasvib etti. Satın alma işinin gerek miktar ve gerek tediye bakımından en uygun bir şekilde halledilmiş olmasını ise encümen takdirle karşılamıştır.

Maddelerin müzakeresinde lâyiha aynen kabul ve lâyihanın müstacelen müzakeresi teklifine encümenimizce de iştirak edilmiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Mal. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Bayazıt	Isparta	Çankırı
<i>Ihsan Tav</i>	<i>Kemal Ünal</i>	
Diyarbakir	Gümüşane	Yozgd
<i>Huriye Öniz</i>	<i>Ş. Öndersev</i>	<i>E.Draman</i>
İçel	Aydın	
<i>E. İnankur</i>	<i>Adnan Ertekin</i>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 71
Esas No. 1/713

27 - III - 1937

Yüksek Reisliğe

Hükümetle Ereğli şirketi arasında 28 ikinci teşrin 1936 tarihinde aktedilmiş olan satın alma mukavelesinin tasdikine dair olup Başvekâletin 18 mart 1937 tarih ve 6/844 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekili Celâl Bayar ve Maliye müsteşarı Faik Baysal hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu.

İktisad ve Maliye encümenlerinin mütalealarına iştirak eden encümenimiz lâyihayı olduğu gibi kabul etmiştir.

Müstacelen müzakere edilmek dileğiyle Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe

sunuldu.

Reis	R. V.	Kâtib
Burdur	Isparta	İstanbul
<i>M. Şeref Özkan</i>	<i>Mükerrem Ünsal</i>	<i>F. Öymen</i>
Balıkesir	Çorum	Çorum
<i>E. Adakan</i>	<i>M. Cantekin</i>	<i>E. Sabri Akgöl</i>
Diyarbakir	Gümüşane	İzmir
<i>Rüştü Bekit</i>	<i>D. Sakarya</i>	<i>K. İnanc</i>
İzmir	Kastamonu	Kayseri
<i>H. Çakar</i>	<i>T. Coşkun</i>	<i>N. Kerven</i>
Maraş	Muş	Muş
<i>A. Tiritoglu</i>	<i>Ş. Çiloğlu</i>	<i>Ş. Ataman</i>
Ordu	Seyhan	Siird
<i>H. Yalman</i>	<i>Naci Eldeniz</i>	<i>M. Mayakon</i>
Sivas	Sivas	Yozgd
<i>R. Başara</i>	<i>Remzi Çiner</i>	<i>S. İçöz</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hükümetle Ereğli şirketi arasında aktedilen 28 teşrinisani 1936 tarihli satın alma mukavelesinin tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetle Ereğli şirketi arasında 28 teşrinisani 1936 tarihinde aktedilmiş olan bağı mukavele tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bağlı mukavelenin 9 ncu maddesi mucibince mezkûr mukavelenin icrası için yapılacak bilûmum tediya ve işbu tediya müteallik bilcümle muamelât bilûmum tekâlifi haliye ve müstakbelden muaf olduğu gibi 10 ncu maddesi mucibince Hükümet tarafından tediye edilecek damga resmî ile ferağa taallûk edenler de dahil olmak üzere bütün rûsum ve harçlar ile Hükümetçe Şirkete yapılacak tediya mukabil Şirket tarafından verilecek makbuzların Hükûmete aid olan damga resimleri affedilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanun hükümlerinin icrasına Maliye ve İktisad vekilleri memurdur.

9 - III - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	S. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Ma. V. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	Dr. R. Saydam
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

Bir taraftan mukavele metninde kısaca «Hükûmet» diye gösterilen ve İktisad vekili ve İzmir mebusu Celâl Bayar tarafından temsil olunan Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti,

Diğer taraftan mukavele metninde kısaca «Şirket» diye gösterilen ve İdare meclisinin 7 ve 19 Mayıs ve 9 Temmuz ve 3 Ağustos 1936 tarihli kararları ile kendisine verilen salâhiyetlere istinaden hareket eden murahhas aza Gustave Boissière tarafından temsil olunan Ereğli şirketi, arasında aşağıda yazılı hususlar kararlaştırılmıştır:

Madde — 1

Şirket, Hükûmete:

a) Zonguldak limanına aid ve 1309 (1893) tarihinde imza ve 1327 (1912) tarihinde tadil edilen mukavelelere istinaden haiz olduğu imtiyazı,

b) Zonguldak ve Çatalağzı şimendifer hatlarına aid ve 1313 (1897) tarihinde imza ve 1327 (1912) tarihinde tadil edilen mukavelelere istinaden haiz olduğu imtiyazı ve binnetice (a ve b) fıkralarında mezkûr bu imtiyaznamelere ve itilâfnameye istinaden gerek liman ve gerek şimendifer hatları üzerinde haiz olduğu bileümle hukuku,

c) Malik olduğu bileümle imal ruhsat tezkereleri ile bunlardan doğan bütün hak ve menfaatları,

d) Türkiye hududları dahilinde malik olduğu gerek kendi gerek üçüncü şahıslar namma müseccel bulunan emlâk, arazi ve bilûmum menkul ve gayrimenkullerini,

e) Liman işletmesine aid bilûmum tesisat ve sabit ve müteharrik teçhizatla gerek kendi namına ve gerekse üçüncü şahıslar namına mukayyed bilûmum deniz vasıtalarını,

f) Demiryolu işletmesine aid bilûmum teçhizat ve tesisatla muharrik ve müteharrik bileümle vasıtaları,

g) Maden işletmelerine aid gerek yer üstünde ve gerek yer altındaki bilûmum tesisat ve bunlara aid teçhizat, alât ve edevatı, sabit ve müteharrik malzeme ve vesaiti, devrütümlük eder.

Madde — 2

Şirket kasasındaki mevcudatı, bankalardaki mavduatı, matlubatı, cüzdanındaki senedat esham ve tahvilâtı, müessis ve iştirâk hisseleri müstesna olmak üzere, bütün aktiflerini hali hazırda buldukları vaziyette Hükûmete devrütümlük eder ve Hükûmet bu aktiflerin hali hazır vaziyetlerini bildiğini beyan eder.

Şu kadar ki, bu mukavelenin meriyet mevkiine gireceği tarihe kadar, idare ve bütün işletme mesuliyetleri tamamen şirkete aid bulunduğundan, bu mukavelenin imza ve meriyete girdiği tarihler arasındaki müddet içinde şirket tarafından Hükûmete devrütümlüğü taahhüt olunan bilûmum aktiflerin normal işletmenin neticesi olan tabii aşınma paylarından fazla olarak yangın, fırtına, zelzele, sel, su basması, infilâk gibi hadiselerden mütevellid kıymet tenzilleri dördüncü maddede mezkûr muhtelit komisyonca takdir ve «11» nevi maddedeki mübayaa bedelinden tenzil olunacaktır.

Madde — 3

Bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten evvel şirket ile üçüncü şahıslar arasında tekevvün etmiş bileümle münasebetlerden mütevellid her nevi vecaib şirketin uhdesinde baki kalacak ve bu münasebetlerden Hükûmete hiç bir mesuliyet terettüb etmeyecektir.

Menşei bu mukavelenin meriyet tarihinden mükeddem imtiyaz hukuku ile imal ruhsat tezkerelerinden mütevellid efal ve muamelâtтан dolayı zuhur edecek ihtilâflardan da Hükûmete mesuliyet terettüb etmez.

Madde — 4

Bu mukavelenin imzası ile meriyet mevkiine girdiği tarih arasındaki intikal devresinde aşağıdaki hususlarla meşgul olmak üzere Taraflarca tayin edilmiş ikişer azadan müteşekkil muhtelit

bir komisyon Zonguldakta çalışacaktır :

a) Şirket, bu mukavele ile Hükûmete devrû temlikî Şirketçe taahhüd olunan bilûmum hukuk ve menafi ve aktiflerden hiç birisini mukavelenin imzası ile meriyet mevkiine girdiği tarih arasında her hangi bir suretle elden çıkaramaz. İstisnâî hallerde, zaruret icabı olarak aktiflerden her hangi bir kısmın ahara devrûtemlik edilmesi şirketçe talep olunursa, bu devrûtemlik, ancak muhtelit komisyondaki Hükûmet mümessillerinin tarihi muvafakatı alındıktan sonra icra edilecek ve bedelleri «II» nci maddedeki iştirâ bedelinden tenzil edilecektir.

b) Şirket, bu mukavelenin imzası tarihinden mukaddem akteylemiş olduğu ve bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten sonraki zamana hükümleri sari bulûmum akid ve mukaveleleri imza tarihinden itibaren bir ay içinde muhtelit komisyondaki Hükûmet mümessillerine ibraz ve bunlar tarafından ibraz tarihinden itibaren bir ay zarfında tahriren kabul edildiği takdirde şirket bu mukavelelerin alâkadarlarla Hükûmet arasında icra ve tatbikını temin edecektir. Olmadığı takdirde bu mukavelelerin icra ve tatbikını bizzat deruhte edecektir. Her iki takdirde de bu mukavelelerin icrasından mütevellid vecaip Hükûmete aid olacaktır.

c) Bu mukavelenin imzası ile meriyet mevkiine girdiği tarih arasında Şirket tarafından hükümleri bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten sonraya sari olarak yapılacak bütün akid ve mukavelelerin Hükûmet tarafından tanınması muhtelit komisyondaki Hükûmet murahhaslarının tahrirî tasvibine bağlıdır.

d) Kârü zararı şirkete aid olacak bu devrede Hükûmet tarafından yapılması istenecek olan yeni tesisat, inşaat ile munzam istihsale matuf ihzar veya taharri ameliyatı, (Şirketin normal işletme plânının icabı olan ihzarî ameliyata şirketçe devam edilecektir), Hükûmet mümessillerinin karar, murakabe ve nezareti altında yapılacak ve bedelleri Hükûmetçe peyderpey avans olarak Şirkete verilecektir.

Mukavele meriyet mevkiine girdiği takdirde Hükûmet şirketten bu avanslardan naşi hiç bir mütaalebede bulunmayacaktır.

Mukavele tasdik edilmediği takdirde ise şirket Hükûmetin yaptığı bu avansları (250 000) Türk lirasına kadar olan kısmını iade edecektir.

e) Şirket, mukavelenin imzası ile meriyet mevkiine girdiği tarih arasındaki intikal devresinde Hükûmete devrûtemlik edeceği aktiflerin muhafazası ile bakımını temin ve işletmeye basiretkâr surette devam etmeği taahhüd eder.

Madde — 5

Şirket, gayrimenkullerinin ve imal ruhsat tezkerelerinin ve deniz vasıtalarının Hükûmete devri mükellefiyetini, Hükûmetin kendisine göstereceği şahsa bu hususta bir vekâlet vermek suretile ifa eyleyecektir. Bu hususta verilmesi icab eden her nevi ferâğ ve intikal harçları, damga ve kayid resimleri ve bu devrû temlike aid her nevi masraflar Hükûmete aiddir.

Madde — 6

Bu mukavele mucibince Hükûmete devrû temlik edilecek menkul ve gayrimenkul emval ve emlak aid şirket elinde mevcut bütün tapu senedleriyle diğer vesikaları, emlak ve araziye aid defterler, hak ve menfaatlara aid evrak ve vesikalar, plân ve projeler, keşifnameler ve etüdler, bütün fennî evrak, maliyet fiati anasırını ihtiva eden bilûmum kuyud ve defatir, umumiyetle esasiye ve muavinesi dahil olmak üzere işletme muhasebesi defterleri ve istatistikleri, sabit (mevcudatın) teknik evsaflarını gösteren mufassal envanter defterleri, memurlara aid sicil dosyaları, her üç işletmeye aid (liman, demiryol, maden) fotoğraf, harita ve maketler, kömür müşterileriyle olan muhabere ve evrak ve vesikalar, malzeme ve diğer teçhizat müteahhidlerle olan münasebetlere aid ticarî vesikalar, mevcut oldukları hal ve vaziyette şirket tarafından kendisine gösterilecek Devlet dairesinin vereceği makbuz mukabilinde Hükûmete teslim olunacaktır.

Ancak, masraf evrakı müsbitesi ile bilûmum matlûbat ve uhdesinde kalacak vecaibe aid evrakı

müsbiteyi ve her üç faaliyet şubesinin (maden, demiryol, liman) nın fennî ve ticarî işletmesine taallûk etmeyen muhasebe defterlerini ve şirketin Paris merkezi ile yaptığı muhabere evrakını şirket muhafaza edecektir.

Hükûmet ve şirket, lüzum görüldükçe, her zaman Hükûmete devredilen veya şirketçe muhafaza olunan evrak defterlerini müteakiben tetkik etmekve suretlerini almak hakkını haiz olacaklardır.

Madde — 7

Bu mukavelenin mevkiî meriyete girdiği gün, Zonguldak işletmesine bağlı eşhas, Hükûmet namına işletmeyi deruhde eden müessesenin emrine girmiş olacaklardır.

Bunlardan bir hizmet mukavelesile şirkete bağlı olanların mukaveleleri Hükûmet namına işletmeyi deruhde eden müesseseye karşı muteber olacak ve şirketin, mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten sonra, bunlara karşı hiç bir taahhüdü kalmayacaktır.

Madde — 8

Bir taraftan Hükûmet ve şubası idariyesi ve Evkaf, Diğer taraftan Şirket, menşei bu mukavelenin meriyete girdiği tarihe tekaddüm eden her nevi taleplerden, iddialardan ve davalardan dolayı, bu mukavele meriyet mevkiine girdiği tarihten itibaren birbirlerini, hal ve istikbal için ibra ederler.

Ancak, bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten evvelki zamana aid vergi ve rüsuma müteallik taleb ve davalar bu ibradan hariç olduğu gibi hükmi şahsiyeti haiz Devlet müesseseleri ve belediyelerle şirket arasındaki her nevi taleb ve davalar da bu ibraya dahil değildir.

Şurası mukarrerdir ki, şirket bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten evvelki kömür ihracatına müteallik rüsümü nisbiye reddiyatından istifade hakkını muhafaza edecektir.

Madde — 9

Şirkete bu mukavelenin ierası için yapılacak bilûmum tediyat ve işbu tediye müteallik bileümle muamelât, bilûmum tekâlifi haliye ve müstakbeleden muaftır.

Ancak 12 nevi maddede maharrer ve on beş senelik müddet zarfında bu mukavele mucibince kömür olarak kullanılmamış paraların her ne suretle olursa olsun getireceği nema birinci fıkradaki bu muafiyetten istifade edemez.

Madde — 10

İşbu mukavelenin tâbi olacağı damga resmi ile bütün rüsum ve harçlar ve Hükûmetçe şirkete yapılacak tediye mukabil şirket tarafından verilecek makbuzların damga resmi Hükûmete aiddir.

Madde — 11

İşbu mukavelede tasrih olunup şirket tarafından Hükûmete devritilecek hukuk ve menafi ile bilûmum mevcudatın bedeli

3.500.000 T. L.

(Üç milyon beş yüz bin türk lirası)

Olarak tesbit edilmiştir. İşbu bedele aşağıdaki miktar ilâve olunacaktır:

a - Hükûmet, bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihte şirketin depo ve mağazalarında mevcut yeni ve demode olmamış yedek alâtı ile malzemeyi iki taraf murahhaslarının müştereken takdir edecekleri kıymet üzerinden satın alacak ve şu kadar ki kullanamayacağı yedek alât ve malzemeyi mübayaa etmekte serbest olacaktır. Hükûmet, bundan başka, şirketin mağazalarda veya stokta mevcut malzeme müstehlikesini ve maden direkleri ile inşaat kerestesini piyasa fiatı üzerinden satın alacaktır. Ancak bu malzeme ile direk ve kerestelerin avarye olmaması bulunması ve fennen kabili istimal olması şarttır.

b - Şirketin stokunda bulunan kömürün satış bürosunun son aylık rölövesindeki fob vasatî satış fiyatı üzerinden ve iç ve dış piyasalara satış nisbeti esasî dahilinde ve stok mahalli ile fob arasındaki rüsum ve masraflar tenzil edilmek şartile mubayaasını Hükûmet kabul eder.

İşbu (a ve b) fıkralarında yazılı mubayaaların bedeli, mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten itibaren iki ay zarfında katî olarak tesbit edilmiş bulunacaktır.

Bu suretle bulunan yekûn bedel, faizsiz olarak, on senede ve on müsavi taksitte ve Türkiye fob hamule ihraç fiyatı üzerinden kömür olarak ödenecektir.

Yukarıda zikredilen yekûn mubayaa bedelinin kıymetinin sabit kalması Taraflar arasında kararlaştırılmıştır.

Bu maksat, kömür teslimatına Hükûmetçe memur edilen Etibank ile şirket arasında bir anlaşma ile temin edilecektir.

Her sene nihayetinde Etibank, kendisi ile şirket arasında münakid mukavele mucibince teslimini müteahhid bulunduğu senevî tonajı teslim etmezse Hükûmet teslim edilmemiş mikdarın bedelini şirkete tediye etmeği kabul eder.

Eğer noksan kömür teslimatı şirketin sunu taksiri ile olmamışsa, Hükûmet, işbu noksan mikdarın bedelini son trimestirin Türkiye fob kömür hamule ihraç fiyatı üzerinden ve frank olarak Pariste tediye etmeği kabul eder.

Eğer noksan kömür teslimatı şirketin sunu taksiri ile olmuşsa, Hükûmet, işbu noksan mikdarın bedelini son trimestirin Türkiye fob kömür hamule ihraç fiyatı üzerinden ve Türk lirası olarak şirket namına Türkiyede Osmanlı bankası nezdindeki hususî bir hesaba ödeyecektir.

Şu kadar ki senelik tonaj üzerinden % 10 nisbetinde bir tolerans şayanı kabul olup bu miktarı tecavüz etmeyecek bir miktar kömür noksan veya fazla olarak teslim edilirse bu fark, müteakip senenin ilk trimestiri tonajına devir ve mahsup edilir.

Madde — 12

Senelik kömür taksitlerinden, senesi içinde tesellüm edemediği miktarları, şirket, Türkiyenin fob hamule ihraç fiyatı üzerinden Osmanlı bankasındaki hususî hesaptan bedeli ödenmek üzere on birinci seneden on beşinci sene sonuna kadar tesellüm edebilecektir.

Şu kadarki, onuncu seneden sonra yıllık kömür teslimatı da yıllık kömür taksiti miktarını tecavüz etmeyecektir.

Bu mukavelenin «II» nei maddesi mucibince Osmanlı bankasındaki hususî hesaba yatırılan mebalîğ bu hesapta bloke olarak kalacaktır.

Bu mebalîğ yukarıda derpiş edilen kömür mubayaası için kullanılacaktır. Bu mebalîğ, bundan başka, ancak Türkiye Cumhuriyeti dahilî istikraz tahvilleri mübayaasında kullanılabilir. Bu suretle mubayaa olunan dahilî istikraz tahvilleri bloke depo olarak yine Osmanlı bankasında kalacaktır.

Bu tahviller tekrar satıldığı takdirde bedelleri tekrar yukarıki hesaba bloke depo olarak yatırılacak ve aynı şartlar dahilinde kullanılabilir.

Bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten itibaren on beşinci sene sonunda hususî hesaptaki bakiye mebalîğ de bloke edilecek ve şirket tarafından Türkiyedeki diğer emvali gibi ve o zamana aid umumî ahkâm ve kambiyo mevzuatı dahilinde kullanılabilir.

Madde — 13

Şirket, bu mukavelenin meriyet mevkiine girdiği tarihten itibaren tasfiye edilecektir. Tasfiye memurunun yahud memurlarının vazifeleri bu mukavelenin hükümlerinde derpiş edilen muamelelerin icrası hitam buluncaya kadar devam eyleyecektir. Şu kadar ki, bu tasfiye memuru yahud memurları şirketin bu mukavele mucibince kendisine aid bulunan mamelekini bir Fransız şirketine devretmek salâhiyetini haiz olacaklardır.

Tasfiye memuru yahud memurları birinci fıkrada yazılı devir salâhiyetini istimal ettikleri takdirde

şirketin mamelekini devir alan Fransız şirketi için Hükümet lehine Osmanlı bankasındaki bloke hesabı aynı şartlar ve aynı vecibeler dahilinde mahfuz kalacaktır.

Madde — 14

Şirketin malı olarak kendisine bırakılacak olan kasa mevcudu, bankalardaki mevduatı, diğer alacakları, cüzdanındaki esham ve tahvilâtı şirketçe ancak Türkiye Hükümetinin umumî kambiyo mevzuatına tevfikân memleket dışına çıkarılabilir.

Madde — 15

Mukavelenin meriyete girdiğinde şirketin mağaza ve stoklarında mevcut bulunup Hükümetçe muayene edilmiş olan teğizat ve malzeme bakıyesi şirketin malı olarak kalacak ve şirket, bunlara, ikinci maddede yazılı diğer varlıklar misillü serbestçe tasarruf edecektir.

Madde — 16

Hükümet bu mukavelenin tatbiki neticesinde şirkete teslim edeceği kömür satışlarının kliring haricinde kalmasını ve Türkiye Merkez bankası hesabına bedelin takas dairesine tediyesinden ve Türkiyeye iadesinden müstesna tutulmasını kendi hesabına kabul eder.

Şirket bu şartın Fransız Hükümeti tarafından kabul edilmesi için lüzumlu teşebbüsâtı, yapmayı taahhüd eder. Şurası mukarrerdir ki, Fransız hükümeti bu şartı kabul etmediği takdirde dahi bu mukavele bütün şartları ile merî kalacaktır.

Madde — 17

İşbu mukaveleye tevfikân Hükümetin şirkete teslim edeceği kömürleri şirket, Suriye haric olmak üzere, münhasıran Fransa, Fransız müstemlekeleri ve Fransız himaye ve mandası altında bulunan memleketlerin iç piyasalarında istihlâk edilmek üzere satmayı taahhüd eder.

Şirket, birinci fıkrada mevzuubahs edilen kömürlerden, yine Suriye haric olmak üzere, münhasıran Fransa, Fransız müstemlekeleri ve Fransız himaye ve mandası altında bulunan memleketlerin limanlarında, hangi bayrağı hâmil olursa olsun, bütün deniz vasıtalarına ihrakiye olarak satabilir.

Madde — 18

Bu mukavelenin tefsir veya icrasından dolayı Hükümet, ile şirket arasında zuhur edecek her ihtilâf biri Hükümet, biri şirket tarafından, otuz gün zarfında tayin edilmiş iki hakem tarafından hallolunacaktır.

Bu hakemler tayinleri tarihinden itibaren iki ay zarfında ihtilâf hakkında ittifakla karar verecekler ve uyuşmadıkları takdirde kararına müracaat edilecek bir üst hakem tayin edeceklerdir.

Gerek otuz günlük mehil zarfında iki taraftan birinin hakemini tayin edememesi, gerek üst hakemin intihabı hususunda hakemler arasında ittifak hasıl olmaması halinde bu cihet en ziyade süratle davranan tarafın müracaatı üzerine İsviçre federal mahkemesi reisi tarafından hallolunacaktır.

Hakem kararı katî ve derhal vacübülfaz olacaktır.

İki taraftan her biri kendi hakeminin masraflarını deruhte edecek ve üst hakemin ücreti ve hakeme müracaat yüzünden doğan müşterek masraflara yarı yarıya iştirak edeceklerdir.

Madde — 19

Bu mukavele türkçe ve fransızca olarak tanzim olunmuştur. İhtilâf halinde türkçe metin muhterem olacaktır.

Bu mukavele şirketin hissedarlar umumî heyetinin tasvibine iktiran ettirilecektir.

Bu mukavele kezaîk Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikine arzedilecektir.

İki taraf bu tasdik ve tasvibin 1 mart 1937 tarihinden evvel yapılması için sarfı gayret etmeyi taahhüd ederler. Şurası mukarrerdir ki ihtiyac halinde iki tarafın rızasile bu müddet iki ay uzatılabilir.

Bu mukavele Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından tasdik edilir edilmez mevkiî meriyete vazedilecektir.

Ankara, 28 - XI - 1936

Türkiye Cümhuriyeti Hükmeti namına
İktisad vekili ve İzmir sayılavı
C. Bayar

Ereğli şirketi namına şirket
muraahhas azası
G. Boissier